

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

М.М. Нашкепська

*НУ«Львівська політехніка», вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна,
79000, Україна, e-mail: nashkerska@gmail.com*

У кожній країні функціонує велика кількість установ і організацій, що здійснюють некомерційну діяльність і належать до бюджетних. Існування такого типу установ є життєво необхідним для суспільства, оскільки забезпечує процес його функціонування.

На відміну від комерційних структур, які за своєю суттю працюють не лише над генеруванням прибутку, але й над ефективним його розподілом, бюджетні установи різного галузевого спрямування для здійснення своїх функцій лівову частку коштів отримують із бюджету. Тому проведення постійного аналізу і контролю за витрачанням бюджетних коштів, а в кінцевому результаті - оцінкою ефективності діяльності бюджетних установ є особливо актуальним.

Питання організації обліку, контролю та аналізу діяльності бюджетної установи розглядаються у працях вітчизняних науковців - П.Й. Атамаса, Р.Т.Джоги, С.В.Левицької, Л.В. Черничук, С.В. Свірка, Ф.Ф. Бутиця, Ю.А. Вериги, Т.В. Гладких, В.В. Лемішовського, Р.М. Воронко., М.А. Болюха, А.П.Заросило, І.В. Бугаєнка та ін.

Публікації, присвячені проблемам діяльності бюджетних установ, сьогодні вже не дають вичерпних відповідей на проблемні питання методологічного забезпечення аналізу ефективності діяльності бюджетних установ. Тому ця сфера наукового дослідження вимагає вдосконалення інформаційної, законодавчої та методологічної бази проведення аналізу їх діяльності.

Згідно Закону України “Про бюджетний кодекс України” від 8 липня 2010 року № 2456-VI бюджетні установи це - органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Відповідно до цього закону бюджетні установи є неприбутковими [1]. Значна частина цих установ має соціальне призначення і покликана здійснювати діяльність результатом якої є повне задоволення конституційних прав громадян (на освіту, охорону здоров'я, правовий захист, тощо).

Бюджетні установи не виробляють продукції, а їх основним призначенням є надання нематеріальних послуг населенню (значна частина послуг надається на безкоштовній основі). Відповідно діяльність бюджетних установ не може бути орієнтована на комерційні критерії. Для здійснення своєї конституційної діяльності бюджетні установи отримують бюджетні асигнування. Водночас, частину послуг установа маже надавати на платній основі в межах визначених законодавством, таким чином формуючи надходження до спецфонду.

Слід також, зазначити, що виробництво послуг характеризується високою трудомісткістю, а отже і великими витратами на оплату праці [2].

Фінансова діяльність бюджетних установ пов'язана з комп'ютерним фінансуванням. Кошторис - основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються

повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень [1].

Цільовий характер кошторисного фінансування означає, що виділені кошти можуть бути спрямовані тільки на цілі, передбачені кошторисом. Це дає змогу організації здійснювати контроль за раціональним і ефективним використанням виділених коштів. У окремих випадках може надаватись право певного перерозподілу коштів між окремими статтями [3].

Зважаючи на окреслені особливості функціонування бюджетних установ, виникає питання- як оцінити ефективність їх діяльності.

Сьогодні, основним фінансовим підсумком діяльності бюджетної установи є показник фінансового результату виконання кошторису. Параметричний аналіз результатів діяльності бюджетної установи зводиться до оцінки співвідношення доходів і видатків за загальним і спецфондами, касових і фактичних видатків, видатків і величини власного капіталу тощо.

Проте, проведення параметричного і структурно-динамічного аналізу даних фінансової і бюджетної звітності далеко не в повному обсязі дає можливість оцінити ефективність діяльності установи.

На нашу думку, для оцінки ефективності роботи бюджетної установи, окрім нижче згаданих показників, необхідно запровадити систему якісних показників, тобто показників, які будуть характеризувати якість наданих послуг, якість роботи працівників та менеджменту установи. Про якість наданих послуг свідчитиме повнота задоволення потреб суспільства в послугах бюджетних організацій. Чи задоволені споживачі якістю наданих послуг можна оцінити використовуючи експертні методи дослідження.

Оцінюючи ефективність діяльності установи не можна обійтися без результатів фінансового контролю руху матеріальних цінностей і фінансових ресурсів тощо.

Отже, на нашу думку, для повної і об'єктивної оцінки ефективності діяльності бюджетної установи доцільно проводити комплексний аналіз з використанням інтегрального показника, який синтезує цілу низку кількісних і якісних показників враховуючи значущість їх впливу на кінцеві результати діяльності установи.

За результатами комплексного аналізу можна виявити проблеми у діяльності установи і з'ясувавши їх причини формувати систему заходів щодо їх усунення. Власне інтегральний показник ефективності діяльності установи дає можливість оцінити позиціонування установи серед аналогічних установ. Наявність такої інформації спонукатиме керівництво до пошуку резервів покращення результатів діяльності як кількісних так і якісних.

Список використаних джерел.

1. Бюджетний кодекс України : Затверджено Верховною Радою України № 2456 – IV від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. Болух М.А., Заросило А.П. Аналіз господарської діяльності бюджетних установ: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2008. -344с.

3. Верига Ю.А. Облік у бюджетних установах : навч. посібник / Ю.А. Верига, Т.В. Гладких, О.В. Артюх, Н.О. Кулявець, А.І. Мілька, - К.: Центр учбової літератури, 2012. – 592 с.

УДК 657

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЕВООБРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

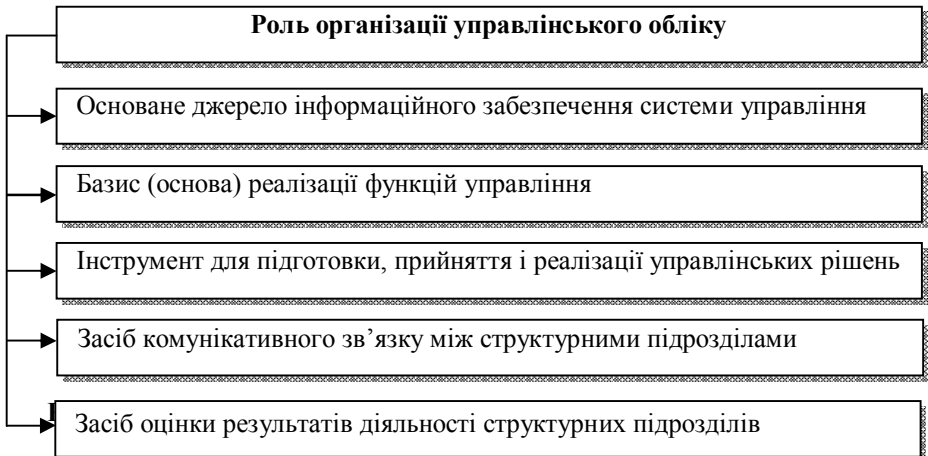
Н.І. Пилипів, М.М. Марків,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Активізація в управлінні діяльністю підприємств досягається створенням якісно нової організації управлінського обліку з метою отримання достовірної та своєчасної інформації для забезпечення потреб менеджменту.

Ця проблема посилюється необхідністю вдосконалення інформаційного забезпечення управління стійким розвитком економіки в контексті енергоефективності та екологічної безпеки регіону, який передбачає стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. Виходячи з цього актуальним є дослідження проблем організації управлінського обліку на деревообробних підприємств з виробництва твердого біопалива з метою отримання своєчасної інформації для прийняття дієвих рішень.

Критичний аналіз літературних джерел [1; 2; 3], дав змогу визначити роль організації управлінського обліку в інформаційному забезпеченні системи управління деревообробними підприємствами (рис. 1).

Як основане джерело інформаційного забезпечення системи управління, організація управлінського обліку дозволяє формувати достовірну обліково-аналітичну інформацію, яка підведена під потреби менеджменту деревообробного підприємства. При цьому до неї також